

Suvestinė redakcija nuo 2022-12-01 iki 2023-05-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1996, Nr. [116-2695](#), i. k. 0961010ISTA00I-1623

Nauja redakcija nuo 2021-01-01:

Nr. [XIII-3228](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-16, i. k. 2020-15862

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOBILIZACIJOS IR PRIIMANČIOSIOS ŠALIES PARAMOS ĮSTATYMAS

1996 m. lapkričio 19 d. Nr. I-1623
Vilnius

PREAMBULĖ

Lietuvos Respublikos Seimas,
vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 3 straipsnio antrąja dalimi, kurioje skelbiama, kad „Tauta ir kiekvienas pilietis turi teisę priešintis bet kam, kas prievarta kėsina į Lietuvos valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą, konstitucinę santvarką“, taip pat Konstitucijos 139 straipsnio pirmąją dalimi, kurioje nustatyta kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio teisė ir pareiga ginti Lietuvos valstybę nuo užsienio ginkluoto užpuolimo;
siekdamas išplėtoti Konstitucijos 142 straipsnyje įtvirtinto mobilizacijos ir demobilizacijos instituto teisinius pagrindus;
įvertindamas iš Lietuvos Respublikos narystės Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijoje ir Europos Sąjungoje atsirandančius individualios ir kolektyvinės gynybos įsipareigojimus;
atsižvelgdamas į istorinę Lietuvos Respublikos patirtį, geopolitinę, tarptautinę situaciją ir iš to kylančią būtinybę nustatyti teisinį mobilizacijos santykių reglamentavimą, kuris sudarytų teises prielaidas parengti Lietuvos Respublikos piliečius, ūkio subjektus ir valstybės institucinę sistemą įgyvendinti visuotinės ir besąlyginės valstybės gynybos principą, plėtoti individualų ir kolektyvinį Lietuvos Respublikos gynybinį pajėgumą, individualiai ar kartu su sąjungininkų karinėmis pajėgomis ginti Lietuvos valstybės laisvę, nepriklausomybę, teritorijos vientisumą ar konstitucinę santvarką, p r i i m a š i įstatymą.

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato mobilizacijos ir demobilizacijos skelbimo, mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos rengimo, mobilizacijos, demobilizacijos vykdymo, priimančiosios šalies paramos teikimo ir administravimo teisinius pagrindus.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Atvykstančios pajėgos** – užsienio valstybių kariniai vienetai, kariai ir karinėms pajėgoms priskirti civiliai tarnautojai, tarptautinės karinės vadovietės ar jų elementai, atvykstantys į Lietuvos Respubliką ar vykstantys tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją dalyvauti tarptautinėse operacijose, tarptautinėse karinėse pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose.

2. **Civilinė infrastruktūra** – įvairių veiklos sričių objektų, aptarnaujančių ūkį ir gyventojus, kompleksas (inžineriniai tinklai, susisiekimo komunikacijos, komunaliniai, visuomeniniai, prekybos ir kiti paslaugoms gyventojams teikti reikalingi objektai).

3. **Civilinė mobilizacijos institucija** – valstybės, savivaldybės institucija ar įstaiga, išskyrus krašto apsaugos sistemos instituciją, dalyvaujančią formuojant valstybės mobilizacijos

ir priimančiosios šalies paramos politiką (toliau – Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką), ir Lietuvos kariuomenę, kuriai yra paskirta valstybinė mobilizacinė ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo užduotis.

4. **Civilinei mobilizacijos institucijai pavaldus subjektas** – viešasis ar privatusis juridinis asmuo, kuriame civilinė mobilizacijos institucija įgyvendina valstybės ar savivaldybės, kaip juridinio asmens savininkės, teises ir pareigas arba valstybės ar savivaldybės, kaip juridinio asmens dalyvės, turinčios daugiau kaip pusę šio juridinio asmens dalyvių balsavimo teisių, teises ir pareigas.

5. **Civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos planas** – civilinės mobilizacijos institucijos, civilinei mobilizacijos institucijai pavaldžių subjektų veiksmų, priemonių ir materialinių išteklių, turinčių užtikrinti valstybinių mobilizacinių ir priimančiosios šalies paramos teikimo užduočių atlikimą paskelbus mobilizaciją, planas.

6. **Civilinio mobilizacinio personalo rezervas** – Lietuvos Respublikos piliečiai, kurių veikla būtina mobilizacijos planuose numatytų veiksmų ir priemonių vykdymui užtikrinti.

7. **Demobilizacija** – mobilizacijos sistemos subjektų veiklos pertvarkymas veikti įprastomis taikos meto sąlygomis.

8. **Ginkluotųjų pajėgų mobilizacijos planas** – Lietuvos kariuomenės ir kitų ginkluotąsias pajėgas sudarančių institucijų veiksmų ir priemonių, užtikrinančių kariuomenės personalo rezervo ir materialinių išteklių sutelkimą ir jų naudojimą paskelbus mobilizaciją, planas.

9. **Gyvybiškai svarbi valstybės funkcija** – valstybės funkcija, kurios neatliekant kyla grėsmė valstybės ir visuomenės saugumui ir stabilumui.

10. **Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką**, – krašto apsaugos sistemos institucija, kuri dalyvauja Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai formuojant valstybės mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos politiką.

11. **Karinė infrastruktūra** – karinės bazės, stacionarieji įrenginiai, statiniai ir kitas nekilnojamas turtas, priklausantys Lietuvos kariuomenei ir būtini Lietuvos kariuomenei aprūpinti ir valdyti.

12. **Mobilizacija** – valstybės, savivaldybių institucijų ar įstaigų ir ūkio subjektų veiklos pertvarkymas, taip pat karo prievolinkų šaukimas į privalomąją karo tarnybą ginti valstybės ir (ar) vykdyti Lietuvos valstybės tarptautinių įsipareigojimų.

13. **Mobilizaciniai ištekliai** – materialiniai ištekliai ir paslaugos, būtini rengiantis mobilizacijai ir (ar) ją vykdant, rengiantis teikti priimančiosios šalies paramą ir (ar) ją teikiant.

14. **Mobilizacijos sistema** – mobilizacijos sistemos subjektų visuma ir ryšiai tarp jų.

15. **Mobilizacijos sistemos subjektai** – Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką, Lietuvos kariuomenė, civilinės mobilizacijos institucijos, civilinėms mobilizacijos institucijoms pavaldūs subjektai ir mobilizaciniai ūkio subjektai.

16. **Mobilizaciniai mokymai** – paskaitos, seminarai, pratybos ir (ar) kiti renginiai, kurių tikslas – suteikti pasirengimo mobilizacijai ir mobilizacijos vykdymo žinių, mokyti įgytas žinias taikyti praktikoje ir užtikrinti juose dalyvaujančių asmenų pasirengimą veikti mobilizacijos metu.

17. **Mobilizacinis nurodymas** – nurodymas civilinėms mobilizacijos institucijoms, civilinėms mobilizacijos institucijoms pavaldiems subjektams rengiantis mobilizacijai ir (ar) ją vykdant, rengiantis teikti priimančiosios šalies paramą ir (ar) ją teikiant.

18. **Mobilizacinis rezervas** – Lietuvos kariuomenės personalo rezervas, civilinio mobilizacinio personalo rezervas ir valstybės rezervas.

19. **Mobilizacinis ūkio subjektas** – ūkio subjektas, su kuriuo sudaryta mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis, išskyrus civilinei mobilizacijos institucijai pavaldų subjektą.

20. **Mobilizacinio užsakymo sutartis** – su mobilizaciniu ūkio subjektu sudaryta sutartis, kuria užtikrinamas mobilizacijos planuose numatytų veiksmų ir priemonių, reikalingų rengiantis mobilizacijai ir (ar) ją vykdant, vykdymas.

21. **Priimančiosios šalies parama** – darbai, prekės ir paslaugos, suteikiamos atvykstančioms pajėgoms.

22. **Priimančiosios šalies paramos mokymai** – paskaitos, seminarai, pratybos ir (ar) kiti renginiai, kurių tikslas – suteikti pasirengimo teikti priimančiosios šalies paramą žinių, mokyti įgytas žinias taikyti praktikoje ir užtikrinti juose dalyvaujančių asmenų pasirengimą teikti priimančiosios šalies paramą.

23. **Priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis** – su mobilizaciniu ūkio subjektu sudaryta sutartis dėl priimančiosios šalies paramos teikimo.

24. **Priimančiosios šalies paramos teikimo užduotis** – užduotis valstybės, savivaldybės institucijai ar įstaigai rengiantis teikti priimančiosios šalies paramą ir (ar) ją teikiant.

25. **Valstybės mobilizacijos planas** – strategiškai svarbių veiksmų ir priemonių planas, užtikrinantis mobilizacijos vykdymą valstybėje.

26. **Valstybinė mobilizacinė užduotis** – užduotis valstybės, savivaldybės institucijai ar įstaigai pasirengti mobilizacijai ir ją vykdyti.

27. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatyme, Lietuvos Respublikos karo padėties įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme.

3 straipsnis. Teisiniai mobilizacijos, demobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos pagrindai

Mobilizacija ir demobilizacija skelbiama, mobilizacija, priimančiosios šalies parama rengiama, mobilizacija ir demobilizacija vykdoma, priimančiosios šalies parama teikiama vadovaujantis Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir susitarimais, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Seimo nutarimais, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais, Vyriausybės nutarimais, Ministro Pirmininko potvarkiais, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro, Institucijos, dalyvaujančios formuojant mobilizacijos politiką, vadovo ir Lietuvos kariuomenės vado įsakymais, mobilizaciniais nurodymais ir kitais teisės aktais.

4 straipsnis. Mobilizacijos sistemos ir priimančiosios šalies paramos teikimo uždaviniai

Mobilizacijos sistemos ir priimančiosios šalies paramos teikimo uždaviniai yra:

- 1) pasirengti vykdyti mobilizaciją;
- 2) paskelbus mobilizaciją, užtikrinti valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų, ūkio subjektų ir piliečių paramą ginkluotosioms pajėgoms;
- 3) paskelbus mobilizaciją, užtikrinti gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimą;
- 4) pasirengti ir teikti priimančiosios šalies paramą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

5 straipsnis. Mobilizacijos sistemos veikimo ir priimančiosios šalies paramos teikimo principai

Valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos ir ūkio subjektai, įgyvendindami mobilizacijos sistemos ir priimančiosios šalies paramos teikimo uždavinius, vadovaujami šiais mobilizacijos sistemos veikimo principais:

- 1) veiklos pertvarkymo – visi mobilizacijos sistemos subjektai užtikrina savo veiklos tęstinumą tiek, kiek to reikia paskelbus mobilizaciją, demobilizaciją ir teikiant priimančiosios šalies paramą;
- 2) teritoriniu – civilinės mobilizacijos institucijos, atsakingos už valstybinių mobilizacinių užduočių atlikimą savivaldybių teritorijose, pagal kompetenciją užtikrina šių užduočių atlikimą, priimančiosios šalies paramos teikimą ir mobilizacinio rezervo naudojimą

šiose teritorijose paskelbus mobilizaciją;

3) visuotinio pasirengimo – rengiantis mobilizacijai ir (ar) ją vykdant, rengiantis teikti priimančiosios šalies paramą ir (ar) ją teikiant dalyvauja visos valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos ir ūkio subjektai, kurių reikia valstybės gynybai užtikrinti;

4) proporcingumo – visos priemonės, paskelbus mobilizaciją arba teikiant priimančiosios šalies paramą, taikomos tiek, kiek to reikia mobilizacijai ar priimančiosios šalies paramai užtikrinti;

5) bendradarbiavimo – valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos ir ūkio subjektai, kurie nėra mobilizacijos sistemos subjektai, bendradarbiauja ir padeda mobilizacijos sistemos subjektams įgyvendinti mobilizacijos sistemos ir priimančiosios šalies paramos teikimo uždavinius.

II SKYRIUS MOBILIZACIJOS SISTEMOS SUBJEKTŲ KOMPETENCIJA

6 straipsnis. Vyriausybės įgaliojimai mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos srityje

Vyriausybė:

1) tvirtina, kiekvienais metais peržiūri ir prireikus atnaujina ginkluotųjų pajėgų ir valstybės mobilizacijos planus;

2) tvirtina gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų sąrašą;

3) skiria valstybines mobilizacines ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo užduotis valstybės ir savivaldybių institucijoms ar įstaigoms;

4) užtikrina Seimo nutarimo ar Respublikos Prezidento dekreto dėl mobilizacijos paskelbimo ir Seimo nutarimo dėl demobilizacijos paskelbimo vykdymą;

5) užtikrina mobilizacinio rezervo naudojimą;

6) užtikrina pasirengimo mobilizacijai, mobilizacijos ir demobilizacijos vykdymo, pasirengimo teikti priimančiosios šalies paramą ir mobilizacinio rezervo naudojimo finansavimą;

7) tvirtina mobilizacijos sistemos subjektais esančių valstybės institucijų ir įstaigų, turinčių teisę mobilizacijos metu gauti mobilizacijos sistemos uždaviniams įgyvendinti reikalingų piniginių lėšų grynaisiais pinigais iš valstybės išdo sąskaitos, sąrašą, paveda šių institucijų ir įstaigų vadovams paskirti atstovus, turinčius teisę šias pinigines lėšas grynaisiais pinigais paaimti iš valstybės išdo sąskaitos, arba įgalioja šiame punkte nurodytas funkcijas atlikti kitą instituciją;

8) atsižvelgdama į Valstybės mobilizacijos operacijų centro siūlymus, priima sprendimus dėl mobilizacinių išteklių panaudojimo prioritetų vykdant mobilizaciją;

9) nustato mobilizacijos sistemos būklės ir civilinių mobilizacijos institucijų, išskyrus Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentą, ir civilinėms mobilizacijos institucijoms pavaldžių subjektų pasirengimo mobilizacijai ir priimančiosios šalies paramai teikti vertinimo kriterijus ir tvarką bei kiekvienais metais teikia Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui informaciją apie vertinimo kriterijų įgyvendinimą;

10) tvirtina karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašą, kuriame nurodoma priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalinga karinė infrastruktūra, jos paskirtis, jos pritaikymui ir (ar) sukūrimui reikalinga teritorija ar žemės sklypai, nuosavybės teise priklausantys valstybei, ir vieta Lietuvos regione. Teritorija, reikalinga karinei infrastruktūrai pritaikyti ir (ar) sukurti, parenkama įvertinus urbanizuotas teritorijas, kraštovaizdį, gamtos ir kultūros paveldą, suderinus tose teritorijose vykdomas veiklas su veiklomis, vykdomomis karinėse teritorijose;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1537](#), 2022-11-17, paskelbta TAR 2022-11-29, i. k. 2022-24187

11) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas mobilizacijos,

demobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-1537](#), 2022-11-17, paskelbta TAR 2022-11-29, i. k. 2022-24187

7 straipsnis. Krašto apsaugos ministerijos įgaliojimai mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos srityje

1. Krašto apsaugos ministerija:

- 1) formuoja valstybės mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos politiką;
- 2) tvirtina mobilizacijos planų rengimo tvarkos aprašą;
- 3) organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja krašto apsaugos sistemos institucijų pasirengimą mobilizacijai, demobilizacijai ir priimančiosios šalies paramai;
- 4) rengia Krašto apsaugos ministerijos ir jai, kaip civilinei mobilizacijos institucijai, pavaldžių subjektų, išskyrus Lietuvos kariuomenę ir Antrąjį operatyvinių tarnybų departamentą prie Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos, mobilizacijos planą;
- 5) rengia ir, suderinusi su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, teikia Vyriausybei tvirtinti karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1537](#), 2022-11-17, paskelbta TAR 2022-11-29, i. k. 2022-24187

6) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-1537](#), 2022-11-17, paskelbta TAR 2022-11-29, i. k. 2022-24187

2. Krašto apsaugos ministras:

- 1) nustato priimančiosios šalies paramos teikimo krašto apsaugos sistemoje tvarką;
- 2) teikia Vyriausybei siūlymus dėl valstybės biudžeto lėšų skyrimo ir naudojimo mobilizacijai rengti, vykdyti ir administruoti, priimančiosios šalies paramai teikti;
- 3) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas mobilizacijos, demobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos funkcijas.

8 straipsnis. Institucijos, dalyvaujančios formuojant mobilizacijos politiką, įgaliojimai ir teisės mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos srityje

1. Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką, administruoja civilinių mobilizacijos institucijų, mobilizacinių ūkio subjektų pasirengimą mobilizacijai ir priimančiosios šalies paramai teikti, civilinių mobilizacijos institucijų, mobilizacinių ūkio subjektų dalyvavimą teikiant priimančiosios šalies paramą.

2. Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką:

- 1) koordinuoja ir kontroliuoja civilinių mobilizacijos institucijų, išskyrus Valstybės saugumo departamentą, mobilizacijos planų rengimą, juos derina;
- 2) ne rečiau kaip kartą per metus organizuoja Valstybės mobilizacijos operacijų centro pratybas ir vertina jo pasirengimą valdyti mobilizaciją;
- 3) koordinuoja ir kontroliuoja civilinių mobilizacijos institucijų mobilizacinių užsakymų ir priimančiosios šalies paramos teikimo sutarčių sudarymą ir pasirengimą jas vykdyti;
- 4) koordinuoja ir kontroliuoja civilinių mobilizacijos institucijų pasirengimą teikti priimančiosios šalies paramą ir jos teikimą;
- 5) vadovaudamasi Vyriausybės nustatytais mobilizacijos sistemos būklės ir civilinių mobilizacijos institucijų ir joms pavaldžių subjektų pasirengimo mobilizacijai ir priimančiosios šalies paramai teikti vertinimo kriterijais ir tvarka, vertina mobilizacijos sistemos būklę ir civilinių mobilizacijos institucijų, išskyrus Valstybės saugumo departamentą, civilinėms mobilizacijos institucijoms pavaldžių subjektų pasirengimą mobilizacijai ir priimančiosios šalies paramai teikti ir kiekvienais metais Vyriausybei teikia informaciją apie pasirengimą;

6) teikia Lietuvos kariuomenei informaciją apie civilinių mobilizacijos institucijų materialinius išteklius ir teikiamas paslaugas, reikalingas ginkluotųjų pajėgų mobilizacijos plane numatytiems veiksams ir priemonėms įgyvendinti, priimančiosios šalies paramai teikti;

7) dalyvauja konkurso ir atrankos komisijose priimant į pareigas civilinių mobilizacijos institucijų valstybės tarnautojus ir pakaitinius valstybės tarnautojus, kurie pagal institucijos kompetenciją organizuotų, koordinuotų, kontroliuotų šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytų funkcijų atlikimą;

8) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas mobilizacijos, demobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos funkcijas.

3. Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką, turi teisę neatlygintinai gauti iš Lietuvos kariuomenės, civilinių mobilizacijos institucijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų ir ūkio subjektų duomenis ir informaciją, kurių reikia šio straipsnio 2 dalyje nurodytoms funkcijoms atlikti.

4. Institucijos, dalyvaujančios formuojant mobilizacijos politiką, vadovas:

1) teikia siūlymus krašto apsaugos ministrui dėl mobilizacijos, demobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos teisinio reglamentavimo tobulinimo;

2) turi teisę skirti mobilizacinius nurodymus civilinėms mobilizacijos institucijoms;

3) tvirtina civilinių mobilizacijos institucijų mobilizacijos planų sudarymo metodines rekomendacijas;

4) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos administravimo funkcijas.

9 straipsnis. Lietuvos kariuomenės įgaliojimai ir teisės mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos srityje

1. Lietuvos kariuomenė:

1) rengia ginkluotųjų pajėgų mobilizacijos planą ir teikia jį krašto apsaugos ministrui;

2) užtikrina ginkluotųjų pajėgų mobilizacijos plano vykdymą;

3) planuoja ir organizuoja priimančiosios šalies paramos teikimą;

4) kaupia, sistemina, tvarko informaciją ir kitus duomenis apie Lietuvos Respublikos karinę infrastruktūrą ir karinių vienetų pajėgumus priimančiosios šalies paramai teikti;

5) nustato ir teikia Institucijai, dalyvaujančiai formuojant mobilizacijos politiką, Lietuvos Respublikos ginkluotosioms pajėgoms ir atvykstančioms pajėgoms paskelbus mobilizaciją ir (ar) teikiant priimančiosios šalies paramą reikalingų materialinių išteklių ir paslaugų poreikį;

6) sudaro priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis ir vykdo jose nustatytus įsipareigojimus;

7) atlieka mobilizacinių ūkio subjektų, su kuriais yra sudariusi priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis, pasirengimo vykdyti sutartinius įsipareigojimus patikrinimus;

8) teikia Institucijai, dalyvaujančiai formuojant mobilizacijos politiką, informaciją, kurios reikia valstybinių mobilizacinių ir priimančiosios šalies paramos teikimo užduočių projektams parengti;

9) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas mobilizacijos, demobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos funkcijas.

2. Lietuvos kariuomenė turi teisę neatlygintinai gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų ir ūkio subjektų informaciją ir duomenis, kurių reikia šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms funkcijoms atlikti.

10 straipsnis. Civilinės mobilizacijos institucijos įgaliojimai ir teisės mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos srityje

1. Civilinė mobilizacijos institucija:

1) rengia civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos planą;

2) vykdo valstybės mobilizacijos plane ir savo mobilizacijos plane numatytus veiksmus ir priemones, valstybines mobilizacines ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo užduotis ir

mobilizacinius nurodymus;

3) teikia kitiems mobilizacijos sistemos subjektams duomenis ir informaciją, reikalingus rengiantis mobilizacijai ir (ar) ją vykdančiam, rengiantis teikti priimančiosios šalies paramą ir (ar) ją teikiant;

4) nustato mobilizacinių išteklių poreikį skirtoms valstybinėms mobilizacinėms ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo užduotims atlikti, tvarko turimų mobilizacinių išteklių apskaitą ir planuoja trūkstančių mobilizacinių išteklių sutelkimą, koordinuoja ir kontroliuoja civilinei mobilizacijos institucijai pavaldžių subjektų mobilizacinių išteklių sutelkimą;

5) planuoja lėšas, reikalingas pasirengti mobilizacijai vykdyti ir priimančiosios šalies paramai teikti;

6) šio įstatymo nustatytais atvejais sudaro mobilizacinių užsakymų ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis ir vykdo jose nustatytus įsipareigojimus;

7) atlieka mobilizacinių ūkio subjektų, su kuriais yra sudariusi mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis, pasirengimo vykdyti sutartinius įsipareigojimus patikrinimus;

8) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas mobilizacijos, demobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos funkcijas.

2. Civilinė mobilizacijos institucija turi teisę:

1) teikti Vyriausybei siūlymus dėl lėšų poreikio šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms funkcijoms atlikti;

2) neatlygintinai gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų ir ūkio subjektų informaciją ir duomenis, kurių reikia šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms funkcijoms atlikti.

3. Civilinės mobilizacijos institucijos vadovas:

1) užtikrina valstybinių mobilizacinių ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo užduočių atlikimą ir mobilizacinių nurodymų vykdymą;

2) turi teisę skirti mobilizacinius nurodymus civilinei mobilizacijos institucijai pavaldiems subjektams;

3) turi teisę organizuoti pratybas, kurių metu imituojamas civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos plano įgyvendinimas, vertinamas pasirengimas vykdyti šiame plane numatytus veiksmus ir priemones;

4) turi teisę įgalioti civilinei mobilizacijos institucijai pavaldžius subjektus sudaryti mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis ir atlikti mobilizacinių ūkio subjektų pasirengimo vykdyti sutartinius įsipareigojimus patikrinimus;

5) suderinęs su Institucija, dalyvaujančia formuojant mobilizacijos politiką (šis reikalavimas netaikomas Valstybės saugumo departamentui), tvirtina civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos planą;

6) priima į pareigas šio straipsnio 4 dalyje nustatytus specialiuosius reikalavimus atitinkančius valstybės tarnautojus, kurie pagal institucijos kompetenciją organizuotų, koordinuotų, kontroliuotų šio straipsnio 1 dalyje nustatytų funkcijų atlikimą;

7) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas mobilizacijos, demobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos funkcijas.

4. Asmenys, priimami į pareigas šio straipsnio 3 dalies 6 punkte nustatytoms funkcijoms atlikti, turi:

1) atitikti reikalavimus, būtinus išduodant leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima ne žemesne slaptumo žyma negu „Slaptai“, ir dėl jų turi būti gauta kompetentingos institucijos išvada, kad jiems gali būti išduotas leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija;

2) mokėti anglų kalbą ne žemesniu kaip B2 lygiu, kuris nustatomas vadovaujantis 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“), kuriuo panaikinamas sprendimas Nr. 2241/2004/EB.

11 straipsnis. Civilinei mobilizacijos institucijai pavaldaus subjekto įgaliojimai ir teisės mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos srityje

1. Civilinei mobilizacijos institucijai pavaldus subjektas:

1) vykdo valstybės mobilizacijos plane ir civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos plane jam numatytus veiksmus ir priemones, taip pat mobilizacinius nurodymus. Atsiradus aplinkybėms, dėl kurių neįmanoma vykdyti jam numatytų veiksmų ir priemonių, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų (mobilizacijos metu – nedelsiant, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną) nuo šių aplinkybių atsiradimo dienos apie tai praneša civilinei mobilizacijos institucijai;

2) teikia kitiems mobilizacijos sistemos subjektams duomenis ir informaciją, reikalingus rengiantis mobilizacijai ir (ar) ją vykdančiam, rengiantis teikti priimančiosios šalies paramą ir (ar) ją teikiant;

3) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka sudaro ir tvarko savo civilinio mobilizacinio personalo rezervą;

4) sudaro mobilizacinių užsakymų ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis ir vykdo jose nustatytus įsipareigojimus;

5) atlieka mobilizacinių ūkio subjektų, su kuriais yra sudaręs mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis, pasirengimo vykdyti sutartinius įsipareigojimus patikrinimus;

6) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas mobilizacijos, demobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos funkcijas.

2. Civilinei mobilizacijos institucijai pavaldus subjektas turi teisę:

1) teikti civilinei mobilizacijos institucijai siūlymus dėl lėšų poreikio šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms funkcijoms atlikti;

2) neatlygintinai gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų ir ūkio subjektų informaciją ir duomenis, kurių reikia šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms funkcijoms atlikti.

12 straipsnis. Mobilizacinio ūkio subjekto pareigos ir teisės mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos srityje

1. Mobilizacinis ūkio subjektas:

1) mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartyje nustatytais terminais ir tvarka vykdo įsipareigojimus. Atsiradus aplinkybėms, dėl kurių neįmanoma vykdyti sutartinių įsipareigojimų, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų (mobilizacijos metu – nedelsiant, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną) nuo šių aplinkybių atsiradimo dienos apie tai praneša institucijai, su kuria sudaryta sutartis;

2) jeigu mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartyje yra nustatyti mobilizacijos metu vykdytini įsipareigojimai, šių įsipareigojimų vykdymui užtikrinti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka sudaro mobilizacinio ūkio subjekto civilinio mobilizacinio personalo rezervo sąrašą ir tvarko jo apskaitą;

3) sudaro sąlygas Institucijos, dalyvaujančios formuojant mobilizacijos politiką, taip pat kitų mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis su juo sudariusių mobilizacijos sistemos subjektų vadovų įgaliotiems asmenims patikrinti, ar yra tinkamai pasirengęs vykdyti jam nustatytus sutartinius įsipareigojimus;

4) dalyvauja mobilizaciniuose ir (ar) priimančiosios šalies paramos mokymuose, užtikrina šio įstatymo 18 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka į mokymus įtrauktų mobilizacinio ūkio subjekto darbuotojų dalyvavimą mokymuose;

5) teikia informaciją, kurios reikia mobilizacijos sistemos subjektų funkcijoms, nustatytoms šiame įstatyme, atlikti.

2. Mobilizacinis ūkio subjektas turi teisę neatlygintinai gauti visą informaciją iš civilinių mobilizacijos institucijų, Lietuvos kariuomenės ir Institucijos, dalyvaujančios formuojant mobilizacijos politiką, dėl sudarytos mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutarties.

III SKYRIUS

PASIRENGIMAS MOBILIZACIJAI IR PRIIMANČIOSIOS ŠALIES PARAMAI TEIKTI

13 straipsnis. Pasirengimo mobilizacijai ir priimančiosios šalies paramai teikti bendrosios nuostatos

1. Mobilizacijai rengiamasi siekiant užtikrinti valstybės gynybą, kitų gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimą, taip pat priimančiosios šalies paramos teikimą.
2. Teikti priimančiosios šalies paramą rengiamasi siekiant užtikrinti reikiamą paslaugų, prekių ir darbų teikimą atvykstančioms pajėgoms.
3. Pasirengimą mobilizacijai sudaro:
 - 1) Valstybės mobilizacinių galimybių katalogo sudarymas;
 - 2) civilinių mobilizacijos institucijų, ginkluotųjų pajėgų ir valstybės mobilizacijos planų rengimas;
 - 3) mobilizacinio rezervo rengimas;
 - 4) mobilizaciniai mokymai;
 - 5) mobilizacinių užsakymų sutarčių sudarymas ir administravimas;
 - 6) pasirengimas teikti priimančiosios šalies paramą.
4. Pasirengimą teikti priimančiosios šalies paramą sudaro:
 - 1) Valstybės mobilizacinių galimybių katalogo sudarymas;
 - 2) civilinės ir karinės infrastruktūros pritaikymas ir (ar) sukūrimas;
 - 3) priimančiosios šalies paramos teikimo sutarčių sudarymas ir administravimas;
 - 4) priimančiosios šalies paramos mokymai.
5. Rengiantis mobilizacijai ir priimančiosios šalies paramai teikti dalyvauja visi mobilizacijos sistemos subjektai.

14 straipsnis. Civilinio mobilizacinio personalo rezervas

1. Civilinio mobilizacinio personalo rezervas sudaromas ir jo apskaita tvarkoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.
2. Į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašomi Lietuvos Respublikos piliečiai, paskirti (priimti) į ministro, viceministro, ministerijos kanclerio, savivaldybės administracijos direktoriaus, kitas mobilizacijos sistemos subjektų vadovų pareigas, išskyrus Lietuvos kariuomenės vado pareigas, taip pat deleguoti į Valstybės mobilizacijos operacijų centrą ir civilinių mobilizacijos institucijų mobilizacijos valdymo grupes.
3. Kitus, negu šio straipsnio 2 dalyje nurodyta, Lietuvos Respublikos piliečius, kurių atliekamos funkcijos būtinos mobilizacijos planuose numatytiems veiksams ir (ar) priemonėms įgyvendinti, į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašo mobilizacijos sistemos subjekto vadovas.
4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytus asmenis į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašo ir iš jo išbraukia Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką, gavusi informaciją apie šių asmenų paskyrimą (priėmimą) į šio straipsnio 2 dalyje nurodytas pareigas ar delegavimą į Valstybės mobilizacijos operacijų centrą ar civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos valdymo grupę.
5. Mobilizacijos sistemos subjektai, kuriuose į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašomi asmenys eina pareigas, išskyrus Valstybės saugumo departamentą, informaciją apie šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus asmenis ir šio straipsnio 8 dalyje nurodytus jų asmens duomenis bei jų pasikeitimus Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pateikia Institucijai, dalyvaujančiai formuojant mobilizacijos politiką.
6. Į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašomi asmenys su jų funkcijomis, atliekamomis mobilizacijos metu ir (ar) teikiant priimančiosios šalies paramą, supažindinami pasirašytinai.
7. Iš civilinio mobilizacinio personalo rezervo išbraukiami asmenys, kai jie:
 - 1) miršta;

2) netenka Lietuvos Respublikos pilietybės;
 3) priimami į profesinę karo tarnybą;
 4) atleidžiami iš einamų pareigų, dėl kurių buvo įrašyti į civilinio mobilizacinio personalo rezervą;

5) atšaukiami iš Valstybės mobilizacijos operacijų centro ar civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos valdymo grupės ir neina kitų pareigų, dėl kurių buvo įrašyti į civilinio mobilizacinio personalo rezervą.

8. Šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose civilinio mobilizacinio personalo rezervo sudarymą ir apskaitą, asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka tvarkomi šie į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašytų asmenų duomenys:

- 1) vardas, pavardė;
- 2) asmens kodas;
- 3) darbovietė ir einamos pareigos;
- 4) kontaktinis telefono numeris;
- 5) faktinės ir deklaruotos gyvenamosios vietos adresas.

9. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų asmenų apskaitą Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir jų asmens duomenis pasirengimo mobilizacijai ir mobilizacijos vykdymo tikslais, siekiant užtikrinti nacionalinį saugumą ir gynybą, tvarko Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką, kuri yra į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašytų asmenų asmens duomenų tvarkytoja, o Krašto apsaugos ministerija yra šių duomenų valdytoja.

10. Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką, turi teisę gauti iš visų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų fizinių ir juridinių asmenų bei jų padalinių, taip pat registru, informacinių sistemų informaciją, dokumentus, duomenis, įskaitant asmens duomenis, reikalingus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų asmenų apskaitai tvarkyti, o šioje dalyje nurodyti asmenys privalo Institucijos, dalyvaujančios formuojant mobilizacijos politiką, prašymu tokią informaciją, dokumentus, duomenis, įskaitant asmens duomenis, pateikti.

11. Institucijai, dalyvaujančiai formuojant mobilizacijos politiką, tvarkant šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų asmenų asmens duomenis šio straipsnio 9 dalyje nurodytais tikslais taikomas Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymas, kurio 11 straipsnio 2 dalyje ir 30 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija duomenų subjektams neteikiama, duomenų subjekto teisė susipažinti su savo asmens duomenimis, teisė reikalauti ištaisyti, ištrinti asmens duomenis ar apriboti jų tvarkymą visiškai apribojama paskelbus mobilizaciją, iki bus paskelbta demobilizacija.

15 straipsnis. Civilinės ir karinės infrastruktūros pritaikymas ir (ar) sukūrimas priimančiosios šalies paramai

1. Civilinė ir karinė infrastruktūra pritaikoma ir (ar) sukurama teikti priimančiosios šalies paramą atvykstančioms pajėgoms.

2. Už karinės infrastruktūros pritaikymą ir (ar) sukūrimą teikti priimančiosios šalies paramą atsakingas krašto apsaugos ministras.

3. Civilinės infrastruktūros pritaikymą ir (ar) sukūrimą teikti priimančiosios šalies paramą nustato Vyriausybė, skirdama priimančiosios šalies paramos teikimo užduotis.

16 straipsnis. Valstybės mobilizacinių galimybių katalogas

1. Valstybės mobilizacinių galimybių katalogą Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka sudaro ir tvarko, jame kaupiamą informaciją mobilizacijos sistemos subjektams ir kitiems subjektams, kuriems tokia informacija teikiama pagal tarptautinius įsipareigojimus, teikia Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką.

2. Valstybės mobilizacinių galimybių katalogą sudaro:

1) Valstybės mobilizacinių išteklių katalogas, kuriame kaupiama informacija apie valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų materialinius išteklius bei teikiamas paslaugas, taip pat ūkio subjektų materialinius išteklius, gaminamą produkciją, parduodamas prekes bei teikiamas paslaugas, reikalingus rengiantis mobilizacijai ir (ar) ją vykdančiam;

2) Priimančiosios šalies paramos galimybių katalogas, kuriame kaupiama informacija apie Lietuvos Respublikos karinę infrastruktūrą ir karinių vienetų pajėgumus priimančiosios šalies paramai teikti, Lietuvos Respublikos civilinę infrastruktūrą, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų materialinius išteklius bei teikiamas paslaugas, taip pat ūkio subjektų materialinius išteklius, gaminamą produkciją, parduodamas prekes bei teikiamas paslaugas, reikalingus rengiantis teikti priimančiosios šalies paramą ir (ar) ją teikiant.

3. Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką, Valstybės mobilizacinių galimybių kataloge kaupiamą informaciją mobilizacijos sistemos subjektams ir kitiems subjektams, kuriems tokia informacija teikiama pagal tarptautinius įsipareigojimus, teikia neatlygintinai.

4. Civilinės mobilizacijos institucijos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos ir ūkio subjektai neatlygintinai teikia Institucijai, dalyvaujančiai formuojant mobilizacijos politiką, informaciją (taip pat valstybės, tarnybos ar komercinės paslaptį sudarančią informaciją), kurios reikia Valstybės mobilizacinių galimybių katalogui sudaryti.

17 straipsnis. Mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutarčių sudarymas ir administravimas

1. Mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka sudaro Lietuvos kariuomenės, civilinės mobilizacijos institucijos ar jos vadovo įgalioto civilinei mobilizacijos institucijai pavaldaus subjekto ir ūkio subjekto vadovai arba jų įgalioti asmenys.

2. Į mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis, be šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose teisės aktuose nustatytų bendrųjų ir atitinkamos rūšies sutartims keliamų reikalavimų, įtraukiamos šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytos mobilizacinio ūkio subjekto teisės ir pareigos. Šio įstatymo 12 straipsnyje nustatytų teisių ir pareigų neįtraukimas į mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis nepanaikina mobilizacinių ūkio subjektų teisių ir neatleidžia jų nuo šių pareigų.

18 straipsnis. Mobilizaciniai ir priimančiosios šalies paramos mokymai

1. Mobilizacinių ir priimančiosios šalies paramos mokymų organizavimo, planavimo ir vykdymo tvarką šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodytiems į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašytiems asmenims nustato, mokymų programas ir valstybės mobilizacinio ir priimančiosios šalies paramos mokymo planus tvirtina Institucijos, dalyvaujančios formuojant mobilizacijos politiką, vadovas.

2. Mobilizacinius ir priimančiosios šalies paramos mokymus šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodytiems į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašytiems asmenims organizuoja ir vykdo Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką. Į šiuos mokymus mobilizacijos sistemos subjekto vadovo siūlymu, suderinus su Institucija, dalyvaujančia formuojant mobilizacijos politiką, gali būti įtraukti ir vadovaujantis šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalimi į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašyti asmenys.

3. Priimančiosios šalies paramos mokymų, kuriuose dalyvauja profesinės karo tarnybos, savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariai ir aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariai kartu su šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodytais į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašytais asmenimis, tvarką nustato krašto apsaugos ministras. Priimančiosios šalies paramos mokymus šioje dalyje nurodytiems asmenims organizuoja ir vykdo Lietuvos kariuomenė kartu su Institucija, dalyvaujančia formuojant mobilizacijos politiką. Į šiuos mokymus mobilizacijos sistemos subjekto vadovo siūlymu, suderinus su Institucija, dalyvaujančia formuojant

mobilizacijos politiką, gali būti įtraukti ir vadovaujantis šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalimi į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašyti asmenys.

4. Priimančiosios šalies paramos mokymų organizavimo, planavimo ir vykdymo profesinės karo tarnybos, savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams ir aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams tvarką nustato, mokymo programas ir mokymo planus tvirtina Lietuvos kariuomenės vadas. Priimančiosios šalies paramos mokymus šioje dalyje nurodytiems asmenims organizuoja ir vykdo Lietuvos kariuomenė.

5. Mobilizacijos sistemos subjektų vadovai užtikrina, kad mobilizaciniuose ir priimančiosios šalies paramos mokymuose dalyvautų į mokymų planus įtraukti jiems pavaldūs asmenys.

IV SKYRIUS

MOBILIZACIJOS IR DEMOBILIZACIJOS SKELBIMAS, VYKDYMAS IR MOBILIZACIJOS VALDYMAS

19 straipsnis. Mobilizacijos ir demobilizacijos skelbimas

1. Mobilizaciją, kai prireikia ginti Tėvynę arba vykdyti Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, skelbia Seimas. Seimas gali skelbti visuotinę (visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje) arba dalinę (Lietuvos Respublikos teritorijos dalyje) mobilizaciją.

2. Ginkluoto užpuolimo atveju, kai kyla grėsmė valstybės suverenumui ar teritorijos vientisumui, Respublikos Prezidentas skelbia mobilizaciją ir teikia šį sprendimą tvirtinti artimiausiame Seimo posėdyje, o tarp Seimo sesijų – nedelsdamas šaukia neeilinę Seimo sesiją. Respublikos Prezidentas gali skelbti visuotinę arba dalinę mobilizaciją. Seimas patvirtina arba panaikina Respublikos Prezidento sprendimą.

3. Seimo nutarime arba Respublikos Prezidento dekretu dėl visuotinės mobilizacijos skelbimo turi būti nurodyta, kad skelbiama visuotinė mobilizacija, jos skelbimo pagrindas ir ar taikoma šio įstatymo 22 straipsnio 6 punkte nurodyta priemonė.

4. Seimui paskelbus dalinę mobilizaciją ar Respublikos Prezidentui priėmus sprendimą dėl dalinės mobilizacijos skelbimo, Seimo nutarime arba Respublikos Prezidento dekretu turi būti nurodoma: dalinės mobilizacijos skelbimo pagrindas, kurioje valstybės teritorijos dalyje mobilizacija skelbiama, kokie mobilizacijos sistemos subjektai dalyvauja ir kokios priemonės, nurodytos šio įstatymo 22 straipsnyje, turi būti vykdomos.

5. Išnykus priežastims, dėl kurių buvo paskelbta mobilizacija, Seimas skelbia demobilizaciją. Nutarime dėl demobilizacijos skelbimo nurodoma, kokie mobilizacijos sistemos subjektai turi vykdyti demobilizaciją ir kokios priemonės turi būti vykdomos.

6. Seimo nutarimas arba Respublikos Prezidento dekretas dėl visuotinės, dalinės mobilizacijos arba Seimo nutarimas dėl demobilizacijos skelbimo oficialiai skelbiami Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo nustatyta tvarka.

20 straipsnis. Mobilizacijos ir demobilizacijos vykdymas

1. Mobilizacija pradedama vykdyti įsigaliojus Seimo nutarimui arba Respublikos Prezidento dekretui dėl mobilizacijos skelbimo.

2. Paskelbus visuotinę mobilizaciją, mobilizacijos sistemos subjektai, išskyrus mobilizacinius ūkio subjektus, vykdo mobilizacijos planuose numatytus veiksmus ir priemones bei mobilizacinius nurodymus. Mobilizaciniai ūkio subjektai ir su jais mobilizacinių užsakymų ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis sudarę mobilizacijos sistemos subjektai vykdo mobilizacinių užsakymų ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartyse nustatytus įsipareigojimus.

3. Paskelbus dalinę mobilizaciją, vykdomos priemonės, nurodytos Seimo nutarime arba

Respublikos Prezidento dekrete dėl dalinės mobilizacijos skelbimo, ir mobilizaciniai nurodymai.

4. Paskelbus demobilizaciją, vykdomos Seimo nutarime dėl demobilizacijos skelbimo nurodytos priemonės.

21 straipsnis. Mobilizacijos valdymas

1. Mobilizacijai valdyti sudaromi:

1) Valstybės mobilizacijos operacijų centras;
2) civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos valdymo grupė, jeigu jos funkcijos nepavedamos atlikti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui.

2. Valstybės mobilizacijos operacijų centrą sudaro ir jo nuostatus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Valstybės mobilizacijos operacijų centras sudaromas iš Institucijos, dalyvaujančios formuojant mobilizacijos politiką, Lietuvos kariuomenės ir pagal poreikį civilinių mobilizacijos institucijų vadovų ar jų įgaliotų asmenų.

4. Valstybės mobilizacijos operacijų centras mobilizacijos metu:

1) organizuoja, kontroliuoja ir koordinuoja mobilizacijos vykdymą ir priimančiosios šalies paramos teikimą;

2) teikia Vyriausybei siūlymus dėl mobilizacijos vykdymo ir priimančiosios šalies paramos teikimo, mobilizacinių išteklių panaudojimo prioritetų ir valstybės rezervo panaudojimo.

5. Valstybės mobilizacijos operacijų centro vadovas turi teisę skirti mobilizacinius nurodymus civilinėms mobilizacijos institucijoms.

6. Civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos valdymo grupės tipinius nuostatus tvirtina krašto apsaugos ministras.

7. Civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos valdymo grupę sudaro, jos nuostatus, suderinęs su Institucija, dalyvaujančia formuojant mobilizacijos politiką (šis reikalavimas netaikomas Valstybės saugumo departamentui), tvirtina civilinės mobilizacijos institucijos vadovas arba šios grupės funkcijas paveda atlikti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui.

8. Civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos valdymo grupė sudaroma iš civilinės mobilizacijos institucijos, civilinei mobilizacijos institucijai pavaldžių subjektų, kurių veiksmams ir priemonėms numatyti tos civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos plane, vadovų ir (ar) jų įgaliotų asmenų. Į šios grupės sudėtį taip pat gali būti įtraukiami ir mobilizacinių ūkio subjektų, su kuriais civilinė mobilizacijos institucija ar civilinei mobilizacijos institucijai pavaldus subjektas yra sudaręs mobilizacinio užsakymo ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis, vadovai ar jų įgalioti asmenys.

9. Civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos valdymo grupė mobilizacijos metu:

1) organizuoja ir koordinuoja civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos plane numatytų veiksmų ir priemonių įgyvendinimą, mobilizacinių išteklių sutelkimą ir mobilizacinių nurodymų vykdymą;

2) koordinuoja ir kontroliuoja civilinės mobilizacijos institucijos vadovo sprendimų dėl mobilizacijos vykdymo ir priimančiosios šalies paramos teikimo įgyvendinimą;

3) teikia informaciją ir siūlymus dėl mobilizacijos vykdymo ir priimančiosios šalies paramos teikimo Valstybės mobilizacijos operacijų centrui ir civilinės mobilizacijos institucijos vadovui.

22 straipsnis. Priemonės, užtikrinančios mobilizacijos vykdymą

Paskelbus visuotinę mobilizaciją, įstatymų nustatyta tvarka taikomos (išskyrus šio straipsnio 6 punkte nurodytą priemonę), o paskelbus dalinę mobilizaciją – gali būti taikomos šios priemonės:

- 1) karo prievolinkų šaukimas į karo tarnybą;
- 2) naudojamas valstybės rezervas;
- 3) naudojami Lietuvos kariuomenės materialiniai ištekliai;

4) sustabdomas atleidimas iš profesinės karo tarnybos, savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos, tarnybos aktyviajame kariuomenės personalo rezerve, išskyrus Karo prievolės įstatyme nustatytus paleidimo iš tarnybos paskelbus mobilizaciją atvejus;

5) teikiama priimančiosios šalies parama;

6) *mutatis mutandis* vadovaujantis Karo padėties įstatyme nustatyta tvarka ir reikalavimais, karo prievolinkams taikomi judėjimo laisvės apribojimai (visuotinės mobilizacijos metu taikomi tik tuo atveju, jeigu jie numatyti Seimo nutarime ar Respublikos Prezidento dekrete dėl visuotinės mobilizacijos skelbimo);

7) *mutatis mutandis* vadovaujantis Karo padėties įstatyme nustatyta tvarka ir reikalavimais, savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu vykdomi laikinasis turto paėmimas ir (ar) turto rekvizicija, išskyrus gyvenamojo būsto laikinąjį paėmimą ir (ar) rekviziciją;

8) *mutatis mutandis* vadovaujantis Karo padėties įstatyme nustatyta tvarka ir reikalavimais, Lietuvos Respublikos piliečiams skiriami būtinieji darbai;

9) *mutatis mutandis* vadovaujantis Karo padėties įstatyme nustatyta tvarka ir reikalavimais, ūkio subjektams nustatomos būtiniosios užduotys ir skiriami atstovai, užtikrinantys šių užduočių vykdymą;

10) *mutatis mutandis* vadovaujantis Karo padėties įstatyme nustatyta tvarka ir reikalavimais, ūkio subjektams, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybė, taikomas įpareigojimas užtikrinti savo vykdomos veiklos tęstinumą;

11) valstybės ar savivaldybių turtas valstybės ar savivaldybių institucijoms ar įstaigoms perduodamas *mutatis mutandis* vadovaujantis Karo padėties įstatyme nustatyta tvarka ir reikalavimais;

12) asmenims, įrašytiems į civilinio mobilizacinio personalo rezervą, taip pat darbuotojams, atliekantiems funkcijas, kurios reikalingos ūkio subjektams nustatytoms būtinosioms užduotims vykdyti, *mutatis mutandis* taikomi Karo padėties įstatyme nustatyti darbo ir valstybės tarnybos santykių apribojimai.

V SKYRIUS

PRIIMANČIOSIOS ŠALIES PARAMOS TEIKIMAS

23 straipsnis. Priimančiosios šalies paramos teikimo Lietuvos Respublikoje sąlygos

1. Priimančiosios šalies paramos teikimas organizuojamas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Kai yra paskelbta visuotinė mobilizacija, priimančiosios šalies parama teikiama mobilizacijos sistemos subjektams, išskyrus mobilizacinius ūkio subjektus, vykdant mobilizacijos planuose numatytus veiksmus ir priemones bei mobilizacinius nurodymus, o mobilizaciniams ūkio subjektams ir su jais mobilizacinių užsakymų ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis sudariusiems mobilizacijos sistemos subjektams – mobilizacinių užsakymų ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartyse nustatytus įsipareigojimus.

3. Dalinės mobilizacijos metu priimančiosios šalies parama teikiama, jeigu Seimo nutarime ar Respublikos Prezidento dekrete nurodoma teikti priimančiosios šalies paramą; vykdomi priimančiosios šalies paramos teikimo veiksmai ir priemonės, nurodyti Seimo nutarime arba Respublikos Prezidento dekrete, taip pat mobilizaciniai nurodymai.

4. Teikiant priimančiosios šalies paramą, neskelbiant mobilizacijos, mobilizacijos sistemos subjektai, išskyrus mobilizacinius ūkio subjektus, vykdo paskirtas priimančiosios šalies paramos teikimo užduotis ir mobilizacinius nurodymus, o mobilizaciniai ūkio subjektai ir su jais mobilizacinių užsakymų ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartis sudarę mobilizacijos sistemos subjektai – mobilizacinių užsakymų ir (ar) priimančiosios šalies paramos teikimo sutartyse nustatytus įsipareigojimus.

24 straipsnis. Priimančiosios šalies paramos teikimo valdymas

1. Priimančiosios šalies paramos teikimui, kai mobilizacija nepaskelbta, Lietuvos Respublikos teritorijoje užtikrinti Vyriausybė ar jos įgaliota institucija sudaro Jungtinį priimančiosios šalies paramos koordinavimo komitetą ir tvirtina jo nuostatus.

2. Jungtinį priimančiosios šalies paramos koordinavimo komitetą sudaro krašto apsaugos ministras (komiteto vadovas), Lietuvos kariuomenės atstovas (komiteto vadovo pavaduotojas), Krašto apsaugos ministerijos, kitų ministerijų, Vyriausybės kanceliarijos atstovai ir Institucijos, dalyvaujančios formuojant mobilizacijos politiką, vadovas.

3. Jungtinis priimančiosios šalies paramos koordinavimo komitetas teikia Vyriausybei siūlymus dėl priimančiosios šalies paramos teikimo, valstybės rezervo panaudojimo, priimančiosios šalies paramos teikimo užduočių skyrimo.

4. Priimančiosios šalies paramos teikimą, kai mobilizacija nepaskelbta, organizuoja, materialinių išteklių ir paslaugų, reikalingų rengiantis teikti priimančiosios šalies paramą ir (ar) ją teikiant, poreikį vertina ir Lietuvos kariuomenės, civilinių mobilizacijos institucijų, mobilizacinių ūkio subjektų ir atvykstančių pajėgų veiksmus, užtikrinant priimančiosios šalies paramos teikimą, koordinuoja krašto apsaugos ministro sudaryta priimančiosios šalies paramos valdymo grupė.

5. Priimančiosios šalies paramos valdymo grupę sudaro ir jos darbo reglamentą tvirtina krašto apsaugos ministras. Grupė sudaroma iš Lietuvos kariuomenės, Institucijos, dalyvaujančios formuojant mobilizacijos politiką, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų ar Krašto apsaugos ministerijos administracijos padalinių atstovų. Į šią grupę taip pat gali būti įtraukti atvykstančių pajėgų, kitų ministerijų ar Vyriausybės kanceliarijos įgalioti atstovai.

6. Priimančiosios šalies paramos teikimas paskelbus mobilizaciją valdomas šio įstatymo 21 straipsnyje nustatyta tvarka.

25 straipsnis. Kitos priimančiosios šalies paramos teikimo priemonės

Teikiant priimančiosios šalies paramą, gali būti taikomos šios priemonės:

- 1) naudojamas valstybės rezervas;
- 2) naudojami Lietuvos kariuomenės materialiniai ištekliai.

VI SKYRIUS MOBILIZACIJOS SISTEMOS FINANSAVIMAS

26 straipsnis. Mobilizacijos sistemos finansavimas

1. Krašto apsaugos ministerija, Institucija, dalyvaujanti formuojant mobilizacijos politiką, Lietuvos kariuomenė ir civilinės mobilizacijos institucijos, vykdydamos šiame įstatyme nustatytus mobilizacijos sistemos ir priimančiosios šalies paramos teikimo uždavinius, finansuojamos iš valstybės biudžeto asignavimų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti mobilizacijos sistemos subjektai taip pat gali būti finansuojami:

- 1) savivaldybių biudžetuose numatytais lėšomis;
- 2) lėšomis, gautomis pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis arba susitarimus su užsienio valstybėmis;
- 3) parama iš fizinių ar juridinių asmenų ir valstybių;
- 4) kitomis teisėtai gautomis lėšomis.

3. Mobilizacijos sistemos finansavimo šaltinių lėšų apskaita tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymu ir kitais finansavimo šaltinių lėšų apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais.

4. Civilinei mobilizacijos institucijai pavaldžių subjektų veikla, vykdančią šiame įstatyme nustatytus mobilizacijos sistemos ir priimančiosios šalies paramos teikimo uždavinius, finansuojama iš civilinei mobilizacijos institucijai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų ar šiame įstatyme nustatytais atvejais panaudojant valstybės rezervą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-336](#), 1997-06-26, Žin., 1997, Nr. 66-1606 (1997-07-11), i. k. 0971010ISTAVIII-336
Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir mobilizacinio rezervo rengimo įstatymo 6, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo įstatymas
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-808](#), 1998-06-23, Žin., 1998, Nr. 61-1730 (1998-07-08), i. k. 0981010ISTAVIII-808
Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir mobilizacinio rezervo rengimo įstatymo 2, 3, 5, 6, 11, 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-756](#), 2010-04-13, Žin., 2010, Nr. 48-2305 (2010-04-27), i. k. 1101010ISTA00XI-756
Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir mobilizacinio rezervo rengimo įstatymo 6, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas
4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1119](#), 2010-11-12, Žin., 2010, Nr. 139-7103 (2010-11-27), i. k. 1101010ISTA0XI-1119
Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir mobilizacinio rezervo rengimo įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymas
5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1413](#), 2011-05-26, Žin., 2011, Nr. 72-3464 (2011-06-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1413
Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir mobilizacinio rezervo rengimo įstatymo pakeitimo įstatymas
6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-163](#), 2013-01-17, Žin., 2013, Nr. 11-507 (2013-01-30), i. k. 1131010ISTA0XII-163
Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 28 straipsnio pakeitimo įstatymas
7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-1543](#), 2015-03-19, paskelbta TAR 2015-03-27, i. k. 2015-04362
Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 20 straipsnio pakeitimo įstatymas
8.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-1766](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-19, i. k. 2018-20877
Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 2, 8, 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymas
9.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-3228](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-16, i. k. 2020-15862
Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1537](#), 2022-11-17, paskelbta TAR 2022-11-29, i. k. 2022-24187

Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymas